

KIO KAN

DVAKRÁT KRÁLOVNOU

Hilary Green

edice
KIOKAN

Copyright © Hilary Green, 2015
First published in Great Britain as *Twice Royal Lady*
by Robert Hale, an imprint of The Crowood Press Ltd,
Ramsbury, Marlborough, Wiltshire SN8 2HR
Translation © Veronika Nohavicová, 2018
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu *TWICE ROYAL LADY*
přeložila Veronika Nohavicová
Redakční úprava Hana Porebská
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2018
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7543-943-7

Císařovna Matylda,
královna německá a paní Anglie

*„Velká rodem, povýšena sňatkem,
ze všech však největší ve svých potomcích.“*

KRÁLOVSKÁ
DYNASTIE
CERICOCVŮ

Ethelred II.
Nerozhodný

NORMANSKÁ
DYNASTIE

Eduard Vyhnanec

Vilém I. Dobyvateľ

Markéta Skotská
m. Malcolm III.
Skotský

Edgar Aetheling
(dědic Eduarda III.
Vyznavače)

Robert
Krátké
kalhoty,
vévoda
z Normandie

Vilém II.
Ryšavý

Adéla m.
Štěpán
z Blois

Jindřich I.
Anglický

David
Skotský

m. Matylda

Král
Štěpán

Vilém Adelin
(zemřel 1120)

MATYLDA,
císařovna římská
a paní anglická

1

UTRECHT, 1110

Já si toho člověka vzít nechci. Nelíbí se mi!“
„Stála v předsíni velkého sálu utrechtského hradu a její tělo trpělo pod tíhou bohatě zdobených šatů a velkých šperků, které na ni navlékli. Zpoza dveří k nim doléhal šum stovek hlasů. Kousek od ní zašustily sukně a sestra Agnes poklekla, aby si mohly pohlédnout tváří v tvář.

„Tiše, paní! Tak nesmíte mluvit. Král Jindřich je skvělý člověk, vládce všech Němců, a brzy se stane také římským císařem jako jeho předek Karel Veliký. Prokazuje vám velikou čest, pokud vás žádá, abyste se stala jeho ženou.“

„Ale mně se nelíbí.“ Cítila, že se jí začíná chvět dolní ret. „Je starý a já mu vůbec nerozumím, co říká.“

Sestra Agnes měla milé oči a teď se na jejích rtech objevil úsměv. „Čtyřicet není žádné stáří. Víím, že vám to tak připadá, když je vám teprve osm, ale nezapomeňte, jsou to zatím jen zasnuby. Až budete mít věk na vdavky, nebude vám už ten rozdíl připadat tak velký. A vy jste přece chytré děvče. Brzy němčině porozumíte a naučíte se ji používat. Jen si pomyslete, jako budoucí nevěsta krále Jindřicha se stanete královnou a jednoho dne možná i císařovnou.“

„Ale já nechci...“

Cítila na rameni čísi ruku. Prudce se otočila. Pohlédla do tváře ctihodné matky Hildegardy. Její oči přátelské nebyly.

„Nechcete? Kdy konečně pochopíte, že vaše dětinské touhy nic neznamenají? Máte povinnost. Váš královský otec pro vás

dojednal tento sňatek a vaší povinností vůči němu, a skrze něj i vůči bohu, je poslechnout. Copak vás musím znovu trestat, a zlomit tak toho vašeho vzpurného ducha?“

Dveře do síně se rozrazily a vešel lord Roger z Clare, kterého její královský otec jmenoval jejím poručníkem.

„Co se to tady děje? Jeho Milost čeká. Okamžitě přiveďte paní Matyldu.“

Pohlédla na něj a cosi v její mysli se otevřelo jako dveře do osvětleného pokoje. „Lorde Rogere, nehodí se přece, aby někdo zmrskal královnu, že ne? Bylo by to... Bylo by to jako útok na důstojnost a vážnost trůnu.“ Tu frázi kdesi zaslechla a teď jí připadalo, že ji může použít.

Za sebou zaslechla ostré nesouhlasné zasyčení matky Hildegardy, ale lord Roger sklonil hlavu. „To je pravda, paní.“

Stiskla rty, aby se jí přestaly chvět, a vystrčila bradu. „Tak tedy pojďme. Nesmíme nechat krále Jindřicha čekat.“

Sál byl vyzdoben praporci a zdi potaženy bohatě zdobenými tapisériemi. Když vešla, na tvářích ucítila horký vzduch ze stovek voskovic, a pod nohama jí šustily čerstvé, sladce vonící rohože. Po obou stranách středové uličky stály stovky lordů a dam. Všichni byli oděni do zářivě barevných šatů, a jak kolem nich procházela, smekali klobouky, dělaly pukrlata a šeptali si mezi sebou. Před ní na vyvýšeném pódiu stál muž, kterému dnes měla příslibit sňatek: král Jindřich Salský, pátý toho jména. Bylo to matoucí. Jednoho krále Jindřicha už znala; byl to její otec, Jindřich Anglický, toho jména první; i když ne že by jej ve svém krátkém životě vídala právě často. A teď tu byl tento druhý Jindřich, vysoký muž s hustým, tmavě hnědým obočím a očima, které se neusmívaly, když se k němu blížila. Nebyla si jistá, který z nich ji děsí víc.

Její malé procesí konečně došlo až ke stupínku a král z něj sestoupil, aby ji přivítal. Nepromluvil však k ní, podíval se kamsi za ni na lorda Rogera a zeptal se francouzštinou s nepřehlédnutelným přízvukem: „Přivezli jste to slíbené věno?“

Lord Roger se uklonil. „Ano, Vaše Milosti.“ Luskal prsty a dopředu vykročila čtveřice pážat, která mezi sebou nesla dvě

těžké, železem okované truhlice. Položili je a otevřeli jejich víka. Truhlice byly plné stříbrňáků – deset tisíc marek, zasllechla od kohosi.

Král Jindřich přikývl, a tak truhlice znovu zavřeli a odnesli. Lord Roger se zeptal: „A výkupné za nevěstu je také připraveno, Vaše Milosti?“

Jindřich pokynul muži v kožešinou lemovaném oděvu, který stál za ním, a ten rozvinul svitek a začal číst. Nejasně chápala, že právě předčítá seznam pozemků a hradů, které jí od nyníška patří, i když si nebyla jistá, co by si s nimi měla počít.

Jakmile muž dočetl, vzal ji Jindřich za ruku. „Já, Jindřich Sálský, přísahám při Bohu a na svou čest, že až dospějete v ženu, vezmu si vás. A jako zástavu tohoto slibu vám dávám tento prsten.“

Prsten byl na její prst příliš veliký a rubín, který v něm byl zasazen, jej svou vahou neustále otáčel, takže se bála, že by jí mohl sklouznout. Dobře však věděla, co teď musí říct. Vtloukl jí to do hlavy arciděkan z Wiltonu, který stál kousek za ní.

„Já, Matylda Anglická, slibuji při Bohu a na svou čest, že až dospěji v ženu, vezmu si vás za muže.“

Zaslechla cosi, jako by lidé za ní celou dobu zadržovali dech, a teď si s ulehčením vydechli. Pak předstoupil arciděkan a ona poklekla vedle Jindřicha, aby jim mohl požehnat. Když skončil, vzal ji Jindřich znovu za ruku a odvedl ji nahoru na stupínek, kde ji posadil na trůn po své pravici. Trůn byl příliš vysoký. Musela povyskočit, aby se na něj vůbec dostala. Nohama nedosáhla na zem, ale zdálo se, že to nikomu nevadí. Všichni v sále jásali a ona si uvědomila, že oslavují ji. Poprvé za celý den se usmála.

Sloužící začali dovnitř nosit dřevěné kozy, přes které pokládali prkna a pokrývali je lesklým damaškem. Shromážděná společnost se rozesadila na lavice kolem. A pak už služební a sluhové přinášeli stříbrné mísy a talíře i lahve piva a vína. Donesli také celé selátko na rožni, které položili přímo před Jindřicha. Jeden z jeho panošů hned začal krájet pláty masa pro

krále i pro ni. Byly tu celé pečené hovězí hřbety, smažené křepelky, srnčí kýty a hory chleba na namáčení ve šťávách. Každé jídlo bylo doplněno omáčkou rozličných chutí, které ještě nikdy neokusila. Lord Roger, který seděl po její pravici, se k ní naklonil a zašeptal: „Musíte všechno ochutnat a pak můžete jídlo poslat jednomu z hostů na znamení své přízně.“ Radil jí, které lordy a dámy má takto poctit, ale když přinášeli jídlo za jídlem, měla brzy pocit, že jí praskne břicho. Kouř ze svící jí štípal v očích a z toho tepla se jí chtělo spát. Jindřich se smál a žertoval se svými dvořany, ale s ní se nikdo nijak zvlášť nebavil. Po nějaké chvíli pocítila zoufalou potřebu jít na záchod. Rozhlédla se po sestře Agnes, ale tu nikde neviděla.

Konečně se král Jindřich zvedl a spolu s ním povstali i všichni lordové a dámy, aby se poklonili, když vycházel ze sálu následován svými pážaty a panoši. A pak se k její ohromné úlevě znovu objevila sestra Agnes. Odvedla ji do malého pokoje vedle sálu, kde už na ni čekal nočník.

Sotva si ulevila, vešel lord Roger a zářivě se na ni usmál. „Výborně, má paní. Vedla jste si skvěle. Podám o tom všem zprávu vašemu královskému otci.“

„A teď už jsem královna?“

Dál se usmíval. „Ještě zdaleka ne. Musíte být ještě korunována, ale datum zatím nebylo stanoveno. Počítám, že to bude ještě pár měsíců trvat.“

Nebyla si jistá, jestli má cítit zklamání či úlevu. Po chvilce přemýšlení prohlásila: „Myslím, že bych teď ráda jela domů.“

Uslyšela, jak sestra Agnes zadržela dech. Úsměv lorda Rogera pohasl. Pak jí velmi jemně oznámil: „Má paní, teď je váš domov tady. Budete žít na dvoře krále Jindřicha a budou se o vás starat jeho lidé, dokud nedovršíte věk, kdy se můžete vdávat.“

Zděšeně na něj vytréštila oči. Tohle bylo příliš. Byla vyčerpaná a v hlavě jí bušilo. Už nedokázala zadržet slzy.

„Já chci jít domů! Chci domů!“

Zásnuby se konaly o Velikonocích a datum korunovace bylo stanoveno na pětadvacátého července v mohušské katedrále. V paláci měla soukromí ve vlastních komnatách. Přišel za ní arcibiskup Bruno z Trevíru, aby ji na obřad připravil. Bruno se jí líbil. Choval se mile, a i když se tvářil smrtelně vážně, z hloubky jeho hnědých očí prosvítal úsměv. Přivedl s sebou i mladého mnicha, bratra Lothara, který ji měl vyučovat němčině, a otce Boucharda, který se měl stát jejím osobním kaplanem. Učení jí nikdy nečinilo problémy. V klášteře se naučila číst a psát francouzsky a latincky a výuka pro ni byla tou nejzábavnější částí dne. Také němčinu pochytila rychle a její učitelé pro ni měli jen slova chvály.

Jako dvorní dámy jí přidělili trojici německých šlechticů. Staraly se o ni a vyprávěly jí příběhy. Ne vždy jim sice rozuměla, ale díky nim byl její život mnohem příjemnější než v přísném řádu kláštera. Dostala vše, o co si řekla – pamlsky; štěně; bílého poníka, na kterém mohla jezdit. Pečovali o ni pážata a sluhové. Dokonce měla i své osobní rytíře, chvástavé mladíky, kteří svůj čas trávili lovem, turnaji a vzájemným špičkováním. Kdykoli se mezi nimi objevila, zmlkli a klaněli se, ale sotva poodešla o něco dál, slyšela, jak se znovu rozchechtali. Nemohla si pomoci, ale občas ji napadalo, jestli se náhodou nesmějí jí. Stejným dílem ji zajímali i znepokojovali, protože až dosud byli jediní muži, které poznala, kněží nebo vážně se tvářící šlechtici, kteří radili jejímu otci.

Ctihodná matka Hildegarda se už vrátila zpátky do kláštera ve Wiltonu, ale sestra Agnes stále zůstávala s ní. Agnes měla ráda. Od okamžiku, kdy ji ve třech letech poslali do kláštera na vychování, pro ni byla člověkem, který se nejvíce podobal matce. Někdy myslela na Anglii a na svou skutečnou matku, skotskou princeznu Matyldu, která byla nyní anglickou královnou. Pamatovala si, ale jen mlhavě na dobu, kdy ještě žila na královském dvoře a matka každý den přicházela, líbala ji a hrála si s ní; jenže pak ji poslali do kláštera a matčiny návštěvy byly sporadické. Nechyběla jí, a nechyběl jí ani klášter. Už nežádala, aby mohla jít domů.

Jindřicha vídala jen málo. Arcibiskup Bruno jí vysvětlil, že je velice zaměstnán státnickými záležitostmi. Za času jeho otce propukly v zemi vzpoury a nepokoje. I sám Jindřich se připojil k rebelům a nechal se korunovat, i když byl jeho otec stále naživu. Když starý král zemřel, království bylo rozvráceno. Jindřich teď musel obnovit řád a spravedlnost. Byla šťastná, že má tolik práce. Vůbec netoužila trávit s ním svůj čas.

Jednoho dne, právě když probíhalo vyučování, k ní přišla jedna z jejích dam, aby jí oznámila, že v předpokoji čeká mladá šlechtična, která jí prosí o audienci.

„Kdo je to?“

„Jmenuje se Adeliza z Lovaně, paní.“

Tázavě se ohlédla po Brunovi a ten přikývl.

„Dobrá, myslím, že byste ji měly pozvat dál.“

K jejímu překvapení vešlo děvče, které bylo sotva starší než ona sama. Mělo světlé vlasy a krásnou, i když bledou tvář, a vypadalo nervózně. Pak dívka přišla blíž a padla před Matyldou na kolena.

„Má paní, snažně vás prosím, přimluvejte se u vašeho královského chotě za mého otce, vévodu Godfreye. Během povstání podporoval starého krále, protože si myslel, že je to jeho povinnost, a od chvíle, kdy se váš královský choť Jindřich ujal trůnu, je uvězněn. Lituje toho, že proti králi kdy pozvedl svůj meč, a přeje si odpřisáhnout mu věrnost. Má paní, doneslo se nám, že churaví, a během jeho nepřítomnosti nás nikdo neochraňuje. Na naše statky útočí zloději a kradou nám dobytek i úrodu. Má matka to všechno nese příliš těžce, a tak i ji začíná zrazovat zdraví. Ve jménu nejmilosrdnějšího Boha, žádám vás, přimluvejte se za nás u krále a poproste ho, aby mého otce propustil.“

Oči měla plné slz a Matyldě jí bylo líto. Znovu se tázavě ohlédla po Brunovi. „Mohu? Bude mě král poslouchat?“

Bruno se k ní sklonil. „Od pradávna je zvykem, že královny se přimlouvají u králů jménem jejich poddaných. Myslím si, že vás jistě bude chtít potěšit.“

Ta myšlenka ji děsila. Zašeptala: „Ale jak? Co mám udělat?“ „Musíte za ním jít na královskou radu. Ukážu vám, kdy a kde. Musíte pokleknout, obejmout mu kolena a zopakovat to, co vám řekla Adeliza. Musíte jej požádat, aby mu pro svou lásku k vám udělil milost.“

„Z lásky ke mně?“ Zatím neviděla žádnou známku toho, že by ji Jindřich miloval, ale Brunovi věřila. Obrátila se zpět k Adelize, která stále ještě klečela. „Udělám, co můžu..., ale nemůžu nic slíbit.“

Adeliza ji popadla za ruku a políbila ji. „Děkuji vám, paní! Tisíckrát vám děkuji! Jsem si jistá, že vám král nic neodmítne.“

Další den ji podle Brunových pokynů dvorní dámy oblékly do nejlepších šatů a odvedly ji palácem až k velkému sálu, ve kterém král předsedal radě a vynášel rozsudky. Seděl na trůnu, obklopen asi tuctem mužů okázale oděných, s písaři, panoši a pážaty za zády. Mračil se nad mapou, kterou měl položenou na kolenou.

Majordomus ji ohlásil: „Vaše Milosti, lady Matylda vás žádá o audienci.“

Všichni muži se k ní otočili. Jindřich vypadal překvapeně, jako by mu trvalo nějakou chvíli, než si vůbec uvědomil, kdo to je. Třásla se, ale když ji Bruno popostrčil, vykročila k němu. Nesla se zpřímá, tak jak ji to naučili, a poklekla mu u nohou. Položila mu ruce na kolena a nad tou smělostí pocítila záchvěv nervozity.

Jindřich odložil mapu a poměrně mile se jí zeptal: „Co si přejete, má paní?“

„Sire...,“ třásl se jí hlas, ale pokračovala: „přišla jsem za vámi, abych se přimluvila za paní Adelizu z Lovaně. Vězníte jejího otce hraběte Godfreye. Lituje toho, že proti vám pozvedl svůj meč, a snažně vás prosí o odpuštění. Jeho choť churaví, jeho pozemky nikdo nechrání a zloději jim kradou dobytek i úrodu.“ Zvedla oči a uvědomila si, že Jindřich ji pozoruje se zájmem, jako by ji teprve teď doopravdy spatřil. Dodalo jí to odvalu, a tak pokračovala: „Snažně vás prosím, sire, buďte milosrdný a dejte mu svobodu.“

Sklonil se k ní, vzal ji za ruce a postavil ji na nohy. „Má budoucí choť, nebylo by ode mne správné odmítnout vám vaše první přání. Hrabě Godfrey bude osvobozen za předpokladu, že bude ochoten složit mi lenní slib. Můžete vyřídít paní Adelize, že už brzy může otce očekávat doma.“

Nadšeně vydechla. Nikdy by ji nenapadlo, že to půjde tak snadno. „Ach, děkuji vám! Děkuji!“ Toužila se rozběhnout zpátky za Adelizou, která čekala venku. Udělala pár kroků, ale pak si uvědomila, kde je, a obrátila se zpět, aby se uklonila. S úsměvem ji sledoval.

„Můžete jít.“

Přinutila se klidně přejít celý dlouhý sál až k místu, kde na ni čekal Bruno. Sotva došla ke dveřím, zaslechla za sebou hlasy a také krátký, ale nikoli nepřátelský smích. Bruno ji poblahopřál a Adeliza padla na kolena a zlíbala jí ruce.

„Má paní, děkuji vám! Navždy budeme vašimi dlužníky – navždy!“

Cestou zpátky do svých komnat se zeptala Bruna: „Udělá král vždycky to, oč ho požádám?“

Zavrtěl hlavou. „Obávám se, že ne, má paní. Jistě přijdou chvíle, kdy jej nutnost přiměje říct ne. Ale začala jste dobře. Myslím, že vás vždy vyslechne, pokud budete mluvit tak přesvědčivě, jak se vám to podařilo dnes.“

V předvečer její korunovace ji přišel navštívit Roger Pole. Zůstal na dvoře krále Jindřicha, ale většinu svého času trávil diskutováním s králem a jeho radou.

„Jste připravena na zítřek?“

„Ano – alespoň myslím.“

„Řekli vám, co se bude dít a co musíte udělat?“

„Ano.“

„Má paní, jen si pamatujte, že ve vás koluje královská krev hned dvakrát, ze strany otce, tak i skrze matku. Váš otec je synem proslulého Viléma Normanského, který dobyl Anglii, ale

vaše matka je dcerou svaté královny Markéty Skotské, která byla sestrou Edgara Aethelinga, jehož si za svého následníka vyvolil sám král Eduard zvaný Vyznavač. Jejich otcem byl Eduard, syn Edmunda Železobokého, a skrze něj mohou vysledovat svůj původ až k Cerdicovi, který založil dynastii wessexských králů. A tak se ve vaší krvi smísila krev dávných králů Anglie se současnou královskou dynastií. Až budete zítra ráčet katedrálou k vaší korunovaci, dejte všem najevo, že jste skutečná královna, rodem stejně jako manželstvím.“

Když dalšího dne vešla do katedrály, snažila se následovat jeho radu a nést se jako královna, jenže šaty a šperky, které na ni navěsili, byly ještě těžší než ty na jejích zasnubách. Cesta od velkých západních dveří až k hlavnímu oltáři byla tak dlouhá. Katedrála byla plná. Z celé Evropy se sjela knížata a lordové, aby spatřili její korunovaci. Jindřich už na ni čekal, usazen na trůnu na vyvýšeném pódiu před oltářem. Došla až ke schůdkům vedoucím na pódiu, ale když se pokusila po nich vystoupat, zamotala se do lemu šatů a téměř upadla. Naštěstí byl přímo za ní arcibiskup Bruno. Zachytil ji, zvedl ji až na vrcholek schůdků a usadil ji na trůn vedle Jindřicha.

Mše se zdála nekonečná. Naučili ji přesně, co se bude dít a co má dělat. Její znalost latiny byla dostatečná, aby rozuměla tomu, co říkali nebo zpívali, ale po nějaké chvíli pro ni začalo být těžké soustředit se. Záda i krk ji bolely, jak se snažila sedět rovně. Toužila po změně polohy, ale věděla, že se nesmí vrtět. Do ruky jí vložili žezlo a na čele a na prsou jí udělali posvátným olejem znamení kříže. Na okamžik zapomněla na nepohodlí, když si uvědomila, že teď je bohem pomazaná, už ne pouhá smrtelnice, ale jedna z těch, které si Bůh vyvolil, aby vládli. Na hlavu jí posadili korunu. Byla velice těžká a poněkud velká, takže jí seděla na uších, a ona se bála, že pokud se pohne, mohla by jí spadnout. Pak začali předstupovat lordové jeden po druhém. Byli Jindřichovými vazaly, aby složili lenní slib i své nové královně. První, který před ní poklekl, byl poměrně starý. Měl už šedivé vlasy a rozčuchanou bradku. Když

uslyšela, jak mu praská v kolenou, když před ní poklekal, téměř se zachichotala. Připadalo jí směšné, že by měl před ní klečet. Ale pak si vzpomněla na posvátný olej a znovu zvažněla. Složil své ruce do těch jejích, zopakoval přísahu a ona odpověděla, jak ji to naučili. Pak jeho místo zaujal další a pak další. Některé z nich znala jménem, ale většina byla úplně cizí.

Konečně bylo po všem. Sbor zapěl radostný chorál. Jindřich povstal, podal jí ruku a spolu se vydali uličkou směrem ven. Ocitli se venku na slunečním světle, ulice byly lemovány nadšenými lidmi.

Příštího dne k ní přišla se slzami v očích sestra Agnes. „Má paní, přišla jsem vám dát sbohem.“

„Co tím myslíte? Kam jdete?“

„Vracím se zpátky do kláštera, paní.“

„Do Anglie?“

„Ano.“

„To nesmíte! Chci vás tady.“

„Má paní, je to králův rozkaz. Všichni vaši angličtí služebníci musejí odjet.“

„Všichni?“

„Ano, paní.“

„Ale to tu budu úplně sama.“

„Ne! Už teď máte své německé dámy, pážata a rytíře. Brzy zjistíte, že jste obklopena přáteli.“

Dupla nožkou. „Oni mě nezajímají. Chci vás tady. Zakazují vám odejít.“

„Musíme. Je to králův rozkaz.“

„Já si s králem promluvím. Řeknu mu, že vás nesmí poslat pryč. Musí udělat, oč ho požádám.“

Obrátila se a vyběhla z místnosti. U vchodu do králových komnat jí zastoupil cestu komorník. Pokusila se ho odstrčit.

„Nechte mě projít! Jsem královna! Chci vidět krále.“

„Vaše Milosti, odpusťte mi. Král tu není. Vyjel si na lov.“

Zajíkla se pláčem. „Ale já s ním potřebuju mluvit.“

„Později, paní. Až se vrátí, jistě vás rád vyslechne.“

„Ale já s ním potřebuju mluvit hned!“

Chodbou rychle přispěchal lord Roger. „Má paní, musíte se vrátit do svých komnat. Vaši lidé čekají a chtějí odjet.“

„Ne! Nikam nepojedou. To nedovolím!“

Podíval se na ni vlídně, ale zavrtěl hlavou. „Musíme uposlechnout králův rozkaz. Chce, aby se o vás starali pouze jeho vlastní lidé, abyste se rychleji naučila jeho jazyk a pochopila zvyky této země.“

„A vy také odjedete?“

„Ano, paní. Musím. Teď, prosím, pojdte se mnou a rozlučte se.“

Sluhové a pečovatelé, kteří s ní přijeli z Anglie, k ní přicházeli jeden po druhém a líbali jí ruku. Agnes byla poslední. Když se sklonila, aby ji políbila na líčko, měla v očích slzy, ale Matylda odvrátila tvář. „Jsem královna,“ řekla si v duchu, „a královny nepláčou. Jen ať si jdou! Já se bez nich obejdu.“

O chvíli později už sledovala z okna, jak nasedají na koně nebo muly a odjíždějí. Poslední spojení s Anglií se přerušilo.

2

Worms, leden 1114

Matylida se zahleděla na svůj obraz v leštěném bronzovém zrcadle a uhladila si bílé lněné šaty těsně přiléhající přes boky. Tělo, které viděla v zrcadle, vůbec nepoznávala. Mělo nové křivky a s každým nádechem viděla, jak se její ňadra vzdouvají a klesají. Její komorná Magda jí přetáhla přes hlavu svrchní šaty a uhladila jejich záhyby. Byly barvené temně růžovo purpurovou barvou získávanou z plodů lýkovce a bohatě vyšívané zlatou nití. Přes ně jí Magda přehodila plášť z jemné vlny v barvě morušek. I ten byl vyšívaný zlatem a jeho okraje lemovala šedivá kožešina. Nakonec jí zakryla vlasy závojem z jemného bílého lnu. Matylida si všimla, že i její vlasy se změnilly. Když byla mladší, bývaly světlé, ale teď ztmavly do barvy zralých lískových oříšků.

Žaludek se jí svíral směsicí vzrušení a obav. Bylo jí dvanáct a dnes byl její svatební den. Měla tolik otázek, na které by potřebovala znát odpovědi, ale nikoho, koho by se mohla zeptat. „Jsem...“ ozvala se, „bude... bude se mnou král spokojen?“

Magda ji povzbudivě poklepala na paži. „Ničeho se nebojte, paní. Žádný muž by si nemohl přát krásnější nevěstu.“

To nebylo to, nač se opravdu chtěla zeptat, ale nenapadaly ji žádné možnosti, jak se k té otázce dostat. A tak se uchýlila k dětinskému odmlouvání. „Ten závoj mi nesedí. Bojím se, že mi sklouzne.“

Magda zamlaskala. „Nechte ho tak, paní. Koruna ho udrží na místě.“

Jakási dvorní dáma otevřela dveře do komnaty. „Vaše Milosti, dole už jsou připraveni. Je čas vyrazit.“

„Dobře. Přineste mi korunu.“

Vešlo páže s korunou na sametové podušce. Pokleklo před ní, ona si ji vzala a položila si ji na hlavu. Teď už jí seděla lépe, a také si už si zvykla na to, jak je těžká. Přešla do předpokoje, kde ji dámy pozdravily hlubokými úklonami, a dvě další pážata se chopila dlouhé vlečky jejího pláště. Sestoupili po schodišti a prošli velkým sálem až k místu, kde na ni u paty schodiště čekal její průvod. Ten držel za uzdu čistě bílého jezdeckého koně, jehož sedlo i uzda byly vyrobeny ze šarlatové kůže vykládané zlatem. Když se přiblížila, poklekl a s úsměvem k ní vzhlédl.

„Přeji vám jen radost, Vaše Milosti.“

Ze sepjatých rukou jí udělal stupínek, do kterého vložila nohu a on jí bez námahy vyzvedl do sedla. Hlavní podkoní dal znamení a průvod se dal do pohybu.

Ulice města byly plné lidí. Muži si zvedali děti na ramena, aby viděly její průjezd; ženy se vykláněly z oken a házely před ni na cestu květiny. Usmívala se a kynula nalevo i napravo. V průběhu více než tří let se naučila, co se od královny očekává.

Naučila se však mnohem více než to. Od své korunovace žila ve městě Trevír na řece Mosele, jehož katedrála byla proslulá svými školami. Za vzděláním sem proudili studenti z celého Německa i Francie, a i její vzdělávání zde pokračovalo pod dohledem arcibiskupa Bruna, jednoho z nejvzdělanějších mužů v království. Jako hlavní jazyk teď používala němčinu, ale stále dokázala číst a psát i v normanské francouzštině, v níž byla vychována, a také latinsky uměla plynně. Ještě důležitější bylo, že jí vysvětlili i složitější problémy, které trápily říši jejího budoucího manžela, a zejména pak roztržku, která se mezi ním a papežem strhla ohledně církevních záležitostí. Jindřich strávil většinu těch tří uplynulých let v Itálii, kde se snažil s papežem alespoň na něčem dohodnout.

„Nerozumím tomu,“ řekla jednou Brunovi. „Proč se Svatý otec na krále hněvá?“

Bruno si povzdechl. „To je složité, paní. Zkusím vám to vysvětlit. Tady v Německu je zvykem si naše biskupy volit, ale král byl vždy schopen tuto volbu podstatně ovlivnit. A pak, poté co je volba u konce, dává právě král biskupovi symboly jeho úřadu, to jest prsten a berlu, a očekává od něj, že mu za pozemky, které obdrží, složí lenní přísahu a slíbí věrnost. Papež se domnívá, že toto vše jsou záležitosti církve, nikoli krále, a že by investituru měl provádět on sám nebo papežský legát. Jeho Milost váš choť se však odmítá tohoto privilegia vzdát.“

„Ale pokud biskup obdrží od krále pozemky,“ přemítala, „pak musí samozřejmě složit lenní slib. Jinak by byl jako vladař ve svém vlastním malém království a král by nad ním neměl žádnou pravomoc.“

„To je otázka priority. Co by mělo být přednější, biskupova povinnost ke králi, nebo jeho povinnost k Bohu? Jsou takoví, a mezi ně patřím i já, kteří si myslí, že povinnost k Bohu musí vždy dostat přednost.“

Chvilí nad tím přemýšlela a pak znovu přerušila lekci úvahou: „Bible nám říká, že když farizejové ukázali Ježíšovi minci s císařovou hlavou a zeptali se jej, zda je správné platit daně, odpověděl jim, že mají dát císaři, co je císařovo, a co je Božího, Bohu. Není to odpověď i na tu neshodu mezi králem a papežem?“

Bruno na ni pohlédl s překvapeným úsměvem a zavrtěl hlavou. „*Chválou z úst kojenců a nemluvně!* Jste moudřejší, než by napovídal váš věk, paní. Ale obávám se, že řešení není tak jednoduché, jak by se mohlo zdát.“

Nedlouho potom se doslechli, že Jindřich papeže i všechny jej doprovázející preláty zajal u Ponte Mammolo a že Jeho Svatost přinutil, aby uznala jeho právo pokračovat v uvádění biskupů v úřad darováním prstene a berly a aby jej korunovala císařem Svaté říše římské. Ale sotva byl papež znovu na svobodě, toto svolení stáhl a Jindřicha exkomunikoval. Na odvolání korunovace však už bylo příliš pozdě.

Ale to však nebylo tím, nač myslela, když jela vstříc katedrále. Možná je královnou a císařovnou; mnohem důležitější

však je, že se stala i ženou. Už měla své první krvácení a nastal čas, aby její manželství s Jindřichem došlo naplnění. Od své korunovace jej moc často nevidala. Byl s ní v Bamberku, kde před několika dny oslavili Vánoce, ale i když během oslav zaujala své místo po jeho boku, nebyli nikdy sami. Byl pro ni stále cizí, a tak se hrozila toho, co se stane, až obřady skončí.

Katedrála byla plná. Vévodové bojovali o místa s arcibiskupy; biskupové se přetlačovali s hrabaty; nižší šlechta se vmáčkla za sloupy a do různých koutů. Od velkých západních dveří zahlédla krále, který už čekal na trůnu před oltářem. Arcibiskup Bruno vedl průvod, který ji doprovodil dlouhou uličkou až k jeho boku. Jindřich povstal a otočil se k ní, a ona si s úlevou všimla, že se zdá být spokojen. V jeho pohledu však bylo i cosi, co ji znepokojilo. Mše pokračovala, ale nedokázala se na ni soustředit. Věděla, že by se měla vroucně modlit za zdar svého manželství, ale připadalo jí to všechno jako součást nějakého snu. Svě sliby pronesla automaticky. Arcibiskup z Worms jim požehnal, sbor zazpíval žalmy. Pak bylo po všem, Jindřich se obrátil čelem ke shromáždění a nabídl jí ruku. Položila na ni tu svou a tento kontakt způsobil tak silné zachvění, že ji téměř znovu stáhla. Ale lidé už čekali a dva arcibiskupové je vedli uličkou. Prošla po manželově boku až ven před katedrálou, do zimního slunce a vstříc nadšenému davu na náměstí.

Jindřich přikázal, že oslavy budou ty nejvelkolepější, jaké si budou lidé dlouho pamatovat. Ve velké síni jeho hradu se na lavice podél dlouhých stolů namačkaly stovky vznešených pánů i dam. Na čestných místech sedělo pět arcibiskupů, třicet biskupů a pět vévodů. Muži i ženy nižších hodností usadili těsně jeden vedle druhého na galerii, ze které byl výhled do síně. Trubky zatroubily fanfáry a hostina začala. Mísy silného vývaru střídaly křepelčí vejíčka a ryby se sladkokyselou kořeněnou omáčkou. Uběhlo už šestnáct let od chvíle, kdy se hrabě Štěpán z Blois vrátil ze Svaté země – zneuctěn a ocejchován jako zbabělec svou vlastní ženou, protože opustil obléhání Antiochie – ale i přesto s sebou přivezl příběhy o exotických

pokrmeh podávaných na dvoře císaře Alexia v Konstantinopolu. Od té doby ho následovali další lordové a rytíři, vracející se vítězně po dobytí Jeruzaléma, a za nimi se táhli i kupčící se zásobami drahého koření. Každý šlechtic si teď přál kuchaře, který se vyznal v použití tohoto koření, a Jindřich se nikým nehodlal nechat zahanbit. Dalším chodem byla husa s omáčkou ochucenou muškátovým oříškem a skořicí a bažanti na zázvoru. Sotva to vše snědli, zazněla další fanfára a zástupy sloužících začaly na ramenou přinášet *entremets* neboli *jídla na podívanou*. K nadšenému mumlání shromážděných po celé síni kolovali pávi a labuť v plném peří s pozlacenými zobáky a s korunkami na hlavách. Jako další přišly velké koláče plněné nejrůznějšími druhy pernaté i srstnaté zvěřiny, s kůrkou pečlivě vymodelovanou do podoby hradů a pomazanou vaječnými žloutky a šafránem a posypané v cukru obalenými semínky kmínu. S nimi se podávala želé v barvách drahokamů, šlehané krémy a pudinky. Když dojedli i je, přišel zlatý hřeb celé hostiny, který opět ukazovali po celé místnosti. Byl to fantastický výtvar z cukru a marcipánu, vymodelovaných do podoby obrovské manželské postele ozdobené girlandami růží. Když se jí všichni dostatečně pokochali, rozlámali ji na kousky a těmi podělili hosty. Celá hostina končila pamlsky a hippocrasem, vínem oslazeným medem a ochuceným kořením.

Teď už byla na hostiny zvyklá, i když ne na tak bohaté jako byla tato. Ochutnávala droboučké porce všech jídel, které před ní postavili, a pak je posílala pečlivě zvoleným hostům. Teď už nepotřebovala Jindřicha ani Bruna, aby jí radili, koho by měla takto vyznamenat. V posledních měsících pečlivě sledovala členy Jindřichova dvora a věděla, kdo je věrným a osvědčeným služebníkem, kterého je třeba odměnit, a kdo jsou dosud nerozhodnutí lidé, na které by mohly zapůsobit lichočky. Jak hostina pokračovala, uvědomila si, že ji Jindřich pozoruje, a po nějaké době se k ní naklonil.

„Naučila jste se to dobře, má paní. Jsem ohromen.“

Cítila, že se červená, a sklopila oči.

Během jídla hráli minstrelové a po síni se potulovali trubadúři, kteří improvizovanými písněmi lichotili dámám. Mezi jednotlivými chody se předváděli žongléři a artisté. Šašci vyprávěli hádanky a vtipy. Snažila se věnovat pozornost jejich kouskům, aby nemyslela na to, co se mělo stát později. Hosté se chovali výtečně. Nikdo nekřičel ani se nepral, ale jak ubývalo hippocrasu, ozýval se stále častěji smích a vtipy byly stále neomalenější. Nebyly určeny pro její uši a většině z nich ani nerozuměla, ale výrazy v jejich tvářích ji děsily.

Konečně Jindřich vstal a ona věděla, že teď musí udělat totéž. Vypila víc vína než obvykle, takže se jí trochu motaly nohy. Vytvořily se dva průvody, jeden tvořený muži a druhý ženami s ní ve svém středu. Ženy opustily síň za velkého jásání a dvojsmyslných komentářů. Nechala se unášet svými společníky až do horních soukromých komnat a tam do pokoje, kterému věvodila velká dvojitá postel. Zářily tu voskovice a vonělo kadidlo, a když postel rozestlali, všimla si, že matrace je posypána růžovými okvětními lístky. Chichotající se dvorní dámy ji obklopily, aby jí pomohly se odstrojit a obléknout si noční košili z tak jemného lnu, že jí připadal téměř průsvitný. Toužila položit otázku, která jí stále znova zvonila v hlavě, ale nedokázala najít ta správná slova. Štěbetaly jí: „Ach, pan král se má nač těšit! Čeká na něj taková krasavice,“ a „Máte takové štěstí, provdat se za takového silného a pohledného muže. Vsadím se, že bude potřebovat pořádně uspokojit! Dnes v noci se moc nevyspíte!“

Konečně ji strčily do postele a sfoukly většinu svíček. V zoufalství popadla jednu z nich, lady Annu, za ruku, a poprosila ji: „Nenechávejte mě tu! Zůstaňte ještě chvíli.“

Anna se zachichotala a odpověděla, „Myslím, že Jeho Milost by nebyla příliš nadšená, kdyby mě tu našla!“ Pak ale zvažněla a stiskla jí ruku. „Nebojte se. Brzo bude po všem.“

Odešly a ona zůstala ležet na zádech, ztuhlá strachem a s rukama podél těla. Vychovaly ji jeptišky a vzdělávali klerikové žijící v celibátu, takže neměla nikoho, kdo by jí řekl, co má oče-

kávat. Samozřejmě zahlédla tu a tam psy toulající se po hradě, ale říkala si, že mezi mužem a ženou to určitě takové nebude. Zaslechla, jak se blíží smějící se a zpívající mužské hlasy. Pak se otevřely dveře a vešel Jindřich. Na okamžik se zastavil a díval se na ni. Pak sfoukl poslední svíčky, takže místnost osvětloval pouze oheň v krbu. Přistoupil k boku postele a shodil těžký kožešinový plášť, což bylo to jediné, co měl na sobě. Ještě nikdy neviděla nahého muže, a tak ji pohled na jeho erekci vyděsil. Zavřela oči a ucítila, jak se postel pod jeho vahou prohýbá.

„No tak!“ řekl jí. „Není třeba předstírat, že spíte.“

Když znovu otevřela oči, zjistila, že si ji prohlíží. Oči se mu třpytily v záři ohně.

Kývl na ni: „Nu, má paní? Dáme se do toho?“

Uchopil lem její noční košile a vyhrnul jí ji ke krku. Pak odhrnul i pokrývky. Ztuhla, když si uvědomila, že si prohlíží její nahé tělo. Strčil jí ruku mezi stehna a roztáhl jí nohy. Pak se nad ní sklonil a ona ucítila jeho ovíněný dech a pach jeho potu. Byl tak těžký... Měla strach, že ji rozmačká. A pak přišla bolest, jako by její tělo puklo vedví. Přirazil a bolest se ještě zhoršila. Vykřikla by, ale nedostávalo se jí dechu. Zamručel a začal se pohybovat tam a zpět, až nakonec zasténal a ztuhl. Celkem dlouho přemýšlela, jestli na ní hodlá ležet celou noc, a pomyslela si, že pokud ano, do rána bude mrtvá. Pak se však odvalil, vstal z postele, upšoukl si, sáhl pod postel pro nočník a hlučně se do něj vymočil. Když skončil, zvedl svůj plášť a otočil se na ni.

„Přeju vám dobrou noc, má paní.“ A s těmi slovy se odšoural ke dveřím a zmizel ve vedlejší místnosti.

Dlouhou dobu ležela bez hnutí v obavách, že by se snad mohl vrátit. Pak začala plakat, ale jen potichu. Nechtěla, aby sem někdo přišel a ptal se, co se děje. Bolelo ji celé tělo a mezi nohama cítila vlhko, které se bála blíže zkoumat. Nakonec se proplakala ke spánku.

Ráno k ní přišla Magda. „Nu, má paní?“ zašvitořila. „Jak se ráno vede novomanželce?“

Matylda se najednou zastyděla. Styděla se za svou nevědomost, za své slzy. Takové to musí být pro všechny ženy, pomyslela si, a tak nesmí své trápení dát nikomu najevo. Sebrala hrdost a prohlásila: „Celkem dobře, děkuji.“ Ale pak Magda odhrnula pokrývky a ji odvaha okamžitě opustila. Vykřikla. „Podívejte! Co mi to jenom udělal?“

Prostěradlo bylo zakrvácené.

Magda se zasmála. „To nic není. Je to důkaz vaší cti. Ukážou to celému dvoru jako důkaz, že jste byla panna. A teď vstaňte a nechte mě vás umýt.“

Chvěla se, když se zeptala „Kde je král?“

„Jel na lov.“

Trochu se jí ulevilo. Pak ji napadlo něco dalšího. Chápala, že se od ní očekává, že dá Jindřichovi dědice. Možná že to, co se stalo minulou noc, se už nemusí opakovat. Zeptala se tedy: „A teď jsem těhotná?“

Magda se znovu zasmála. „Bůh vám žehnej, paní! Na to je ještě příliš brzo. Stane se tak, jak si přeje Bůh, ale to nebudeme vědět ještě týden nebo dva.“

Tu noc klečela v nohách postele a modlila se, aby se stalo cokoli, co by Jindřicha udrželo dál od ní. Zdálo se, že její modlitba byla vyslyšena, protože i když ležela, bdělá a chvějící se, stále nepřicházel. Nepřišel ani další noc. A ani tu další. Už téměř začínala věřit, že nemá v úmyslu opakovat akt, kterého se tak hrozila, když se otevřely dveře do spojovacího pokoje a on vešel. Tentokrát už věděla, co má očekávat. Odvrátila tvář, zatahla zuby a bolest byla menší, i když se stále úplně nezhojila. Prudce přirážel, pak s výkřikem vyvrcholil a vystoupil z ní.

„Proboha! Mohl bych stejně dobře šoustat i s figurínou na hrobce! Copak jste z kamene, ženská? Copak nic necítíte?“

To bylo příliš. Rozplakala se, ale kromě slz bolesti to byl i vzteklý pláč. „Já? Já nemám cit? Jak se můžete takhle ptát? To vy nic necítíte! Jinak byste mi tak neubližoval.“

Stáhl se. „Neubližoval?“

„Ano, ubližujete mi! Jak můžete být tak krutý?“

Chvíli na ni zíral, pak popadl svůj plášť a vrátil se do svého pokoje.

Další den přišla dvojice doktorů. Byla právě ve své soukromé komnatě a snažila se číst, zatímco dvorní dámy vyšívaly a povídaly si.

„Máme od krále příkaz prohlédnout královnu,“ oznámil jeden z nich. „Připravte ji.“

Magda ji odvedla do ložnice, položila ji na postel a vyhrnula jí sukně. Vzpouzela se a znovu si je stáhla dolů.

„Co chtějí? Co budou dělat?“ dožadovala se odpovědi, ale Magda ji přinutila znovu se položit. Když doktoři přistoupili blíž, ten starší z nich ji přísně upozornil: „Máme rozkazy od Jeho Milosti. Nenuťte mne, abych zavolal vaše dámy, aby vás podržely.“

Po vyšetření se rozvzlykala vztekem a ponížením. Doktorů s poklonami vycouvali z místnosti, aniž by ji seznámili se svými zjištěními. Sotva byli pryč, popadla Magdu za ruku.

„Proč? Proč mi to udělali?“

Magda se zamračila. „Král je nejspíš nespokojen. Znáte své manželské povinnosti. Plníte je?“

„Ano! Ano..., ale on nebyl spokojený. Nechápu proč.“

Magda jí konejšivě poplácala po ruce. „Mám přítele – je to jeden z králových komorníků. Možná něco zaslechl. Zkusím to zjistit.“

Později toho dne, když ji odstrojovala ke spánku, jí zašepkala: „Můj přítel zaslechl, jak doktoři mluví s Jeho Milostí. Zdálo se, že jej znepokojuje, že mu možná nebudete schopna být správnou ženou.“

„Správnou ženou? Ale já ho nechala dělat, co chtěl.“

„Jistě, o tom máme důkaz. Krev na vašem prostěradle. Ohledně toho vás zapudit nemůže.“

„Zapudit?“

„Pokud by manželství nebylo naplněno, mohla by Jeho Milost požádat papeže o anulování sňatku.“

„A co by se pak stalo se mnou?“

„Nejspíš by vás poslali zpátky k otci do Anglie.“

„Ale ono bylo! Bylo! To nemůže popřít.“

„Doktoři jistě budou schopni dosvědčit, že už nejste nedotčená. Ohledně toho se nemáte čeho bát. Ale král se třeba bojí, že mu nebudete schopna dát dědice. Pokud byste počala, nebylo by už co dál řešit.“

Od té chvíle se horlivě modlila, aby už byla těhotná. O týden později však vyšlo najevo, že není.

Jindřich za ní přišel do jejího pokoje.

„Mluvil jsem s doktory, kteří vás prohlíželi. Řekli mi, že jste ještě příliš mladá na to, abyste měla dítě, a že pokud bych příliš spěchal, mohlo by to mít za následek smrt vaši i dítětky.“

Odpověď už měla připravenou. „Odpusťte mi, sire. Jsem ještě mladá a v těchto věcech neznalá. Je mi líto, že jste se mnou nespokojen, ale snažně vás prosím, neposílejte mne zpět k otci. Vzešel by z toho velký skandál a on by jistě nebyl potěšen. Je mocným spojencem a myslím, že jeho dobrou vůli potřebujete.“

Přimhouřil oči, ale pousmál se. „Vidím, že to, co vám schází v posteli, vynahrazuje prohnaná mysl a porozumění záležitostí, které přesahují váš věk. Právě jste to prokázala. Doktoři mi naznačili, že bych se měl zdržet obcování s vámi, dokud nebudete trochu starší. Myslí si, že přijde čas, kdy budete schopna darovat mi dědice, kterého potřebuji. Nebudu vás tedy nyní nutit k povinnostem, které vám připadají tak nechutné.“

Ulevilo se jí tak moc, že téměř znovu začala plakat. „Vaše Milosti, jste tak laskav, že nenacházím slov, kterými bych vám poděkovala. Slibuji, že se své povinnosti pokusím splnit. Žádám jen o trochu času.“

„Nepochybuje, paní, že nadejde čas, kdy vám váš slib připomenu a budu trvat na jeho splnění. Protože však do té doby nebudete schopna plnit povinnosti manželky, žádám od vás, abyste plnila svou roli královny. Od této chvíle od vás očekávám, že mi budete po boku na radách i při slavnostních záležitostech. Je načase, abyste se naučila, jakým způsobem se řídí státní záležitosti.“

Už další den pro ni poslal. Seděl za velkým stolem, na kterém byly rozprostřeny mapy, a spolu s ním tu bylo i několik jeho nejbližších rádců. Propustil je a gestem jí naznačil, aby se posadila proti němu. Pocítila náhlou touhu odvděčit se za tuto novou důvěru a dokázat mu, že si ji zaslouží. Padla na kolena.

„Vaše Milosti, mohu o něco požádat?“

„Žádejte.“

„Ve svém hradu Trifels jste uvěznil Adalberta, arcibiskupa mohučského. Slyšela jsem, že kdysi býval jedním z vašich nejdůvěrnějších rádců. Občané Mohuče mne obeslali, abych se u vás přimluvila za jeho propuštění. Dopřejete mi to?“

Zamračil se. „Adalbert měl dobrý důvod být mi vděčný. Udělal jsem z něj arcikancléře a pak arcibiskupa, a jak se mi odvděčil? Snažil se dosadit na důležité posty své příbuzné. Zabíral hrady, na které neměl právo, a rozdmýchával vzpoury v Sasku. A také podporoval ty, kteří mi upírají právo uplatňovat mou nadvládu nad biskupy.“

„Ale já slyšela, že se kaje za všechna příkoří, která vám způsobil. Je to starý člověk a vězení jej velice oslabilo. Můj pane, cožpak by jeho propuštění neprokázalo, že jste milosrdný a velkorysý vládce?“

„Kdo vám to všechno navykládal?“

„Arcibiskup Bruno, který, jak víte, je mým učitelem a rádcem od chvíle, kdy jsem sem přišla. Je to dobrý a moudrý muž.“

„Bruno?“ Zvedl obočí. „To mě překvapuje. Myslel jsem, že on a Adalbert se ohledně investitury neshodnou.“

„Možná že ne, můj pane. Ale Bruno věří, že když jste jej uvěznil, přiměl jste i další mocné muže říše obávat se, že totéž se může stát i jim. Nemyslíte, sire, že když jej ponecháte ve vězení, možná dáváte dalším z nich záminku, aby se bouřili? Když mu však prokážete milost, mohlo by je to třeba přivést zpátky k vám.“

Tiše ji pozoroval, až pocítila záchvěv strachu. Troufala si snad ve své pozici příliš? Ale on přece chtěl, aby se ujala role

královny, a tohle byla jedna z jejích hlavních úloh. Nakonec se usmál a natáhl ruku, aby jí pomohl vstát.

„Výborně. Řekněme, že to bude můj svatební dar. Adalbert bude osvobozen, pokud bude připraven přesvědčit mne o své loajalitě.“

O pár dní později se s Adalbertem setkala. Bylo zjevné, že pobyt v tvrdých podmínkách vězení jej oslabil. Vlasy měl bílé, byl bledý a vychrtlý a těžce se opíral o hůl, ale přesto před ní padl na kolena a políbil jí ruku.

„Má paní, jsem vaším velkým dlužníkem. Pokud bych vám kdy mohl posloužit radou či jakkoli jinak, zavolejte mne a já udělám vše, co bude v mé moci.“

S úsměvem ho zvedla. Pomyslela si, jak skvělé je být královnou a být schopna ovlivňovat životy mocných mužů.

3

Itálie, III6

Březen nebyl ten nejvhodnější měsíc pro přechod Brennerského průsmyku. Sníh po obou stranách cesty byl stále hluboký a z hor vanul ostrý vítr, ale Matylda si užívala vzrušení z cesty uprostřed tak nádherné krajiny. Tohle byly první hory, které kdy viděla. A to byl teprve začátek. Brzy spatří Benátky a Řím. Třeba se setká i s papežem. Jindřich jel před ní, obklopen svými rytíři a skupinou panošů a pážat. Za nimi se táhl průvod šlechticů, vznešených pánů světských i duchovních s doprovodem, a úplně vzadu následovaly muly a těžcí koně vezoucí vybavení a zásoby. Přední a zadní voj tvořily oddíly ozbrojenců. Nebyla to tak velká armáda, jakou s sebou Jindřich vzal na poslední výpravu, ale i tak byla působivá.

Před ní a za ní jeli její osobní rytíři spolu s podkoními a pážaty a trojicí dvorních dam. Ty si výpravu neužívaly. Slyšela je, jak si stěžují na studené nohy a ztuhlé prsty. Ohlédla se. Měly červené nosy a jemné tvářičky zhrublé větrem.

Otočila se v sedle. „Přestaňte kňučet! Až uslyšíte, že si stěžuju, máte mé svolení dělat totéž! Do to doby budete zticha!“

Vytřeštily oči, ale poslušně sklonily hlavy. Od jejího sňatku už uplynuly dva roky a ona už nebyla dítě, které je třeba rozmazlovat a pečovat o ně. Naučila se vynutit si svou autoritu. Obrátila se zpět a zachytila pohled rytíře, který k ní jel nejbližší. Usmál se na ni a ona mu úsměv opětovovala.

„No tak, Drogo! Jsem už z toho pachtění unavená. Projedeme se tryskem!“

Přiměla svou kaštanovou klisnu vybočit z řady a pobídla ji vpřed. Bylo to odvážné stvoření, její oblíbené, a žádné další přesvědčování nebylo třeba. Rychle cválali podél průvodu a rozbředlý sníh stříkal od kopyt do tváří královských rytířů. Kdosi nesouhlasně vykřikl, ale když si všiml, o koho jde, rychle zmlkl. Drogo jí byl celou dobu v patách. Když dojela až k Jindřichovi, zvolnila a on přerušil rozhovor s jedním z rádců. Zvedl k ní oči.

„Děje se něco, má paní?“

„Nic, Vaše Milosti. Cvičení na rozprouštění krve. Věřím, že Vaše Milost má dobrou náladu?“

Pohlédl na ni s úsměvem. „Výbornou, děkuji. Ale buďte opatrná. Nenechte koně vyjet mimo cestu. Závěje jsou ještě hluboké.“

„Jistě, můj pane!“ Obrátila koně a vydala se cvalem zpět na své místo v řadě. Jindřichovi společníci stejně jako on sledovali její odjezd se shovívavým úsměvem.

S Jindřichem se v průběhu posledních dvou let naučili mít rádi. Do její postele už nepřišel. Věděla, že má milenky a že alespoň jedna z nich mu dala dceru. Dokázala si představit, že jsou schopné potěšit ho způsoby, které jí teprve začínaly docházet. Vůči tomuto stavu věcí neměla námitky. Mohl mít klidně milenek, kolik jen chtěl, jen pokud jej to udrželo mimo její postel. Kdesi vzadu v jejích myšlenkách však přetrvávalo vědomí, že jednoho dne v budoucnosti bude nutné dát mu dědice. Mezitím se učila, co to znamená být královnou. Při každé důležité události mu byla po boku; účastnila se schůzí rady; často ji žádali, aby se přimluvila za peněžité dary nebo pozemky pro náboženské řády; spolupodepisovala listiny poskytující zvláštní privilegia městům nebo klášterům; při několika příležitostech se jí dokonce podařilo přispět k jeho usmíření s bývalými protivníky.

Byly to neklidné časy a pokoj v království byl stále mimo dosah. Vzpoury v různých provinciích tu a tam vedly až k bitvám a Jindřich utrpěl už dvě významné vojenské porážky. Co bylo horší, stále sílila i nespokojenost v církvi. Ozývaly se hlasy požadující reformy, které by biskupům daly větší nezávislost. Toto hnutí vedl kolínský arcibiskup Frederick, a nakonec vše vyvrcholilo konečným aktem vzpoury. I když byl Jindřich oficiálně exkomunikován už před několika lety, rozsudek nebyl v Německu nikdy vyhlášen, dokud jej v dubnu předešlého roku nepřečetl právě Frederick, který tak formálně zbavil všechny Jindřichovy poddané jejich závazků vůči němu. Právě proto teď bylo nutné dohodnout se s papežem. A právě proto došlo i na výpravu, na které se právě nacházeli.

Jindřich měl záminku pro další vpád do Itálie. Jako císař si již stačil vyžádat vazalskou přísahu od měšťanů Benátek a Padovy. Právě teď zemřela další Matylda, hraběnka vládnoucí v Emilii a Toskánsku, a zanechala mu veškeré své statky. Byla to však samovládkyně, která nechávala ve svých městech probublávat rebelie. Jindřich měl v plánu ujmout se vlády nikoli silou, ale vyjednáváním. Matylda věděla, že to byla částečně i její zásluha. V poradní komnatě, kde se dojednávala strategická rozhodnutí, měl její hlas stejnou váhu jako hlas jakéhokoli ze starších Jindřichových rádců.

Ulice Říma lemovaly jásající davy. Byly právě Velikonoce roku 1118. Císař se svou ženou mířili do velké baziliky svatého Petra, aby tam byli korunováni. Matylda seděla vedle manžela v širokém říčním člunu ozdobeném vyšívanými drapériemi a ověšeném květinami. Bohužel nemohli přejet most přes řeku Tiberu, protože vojenská posádka, kterou zde papež zanechal, měla ve své moci Svatoandělský hrad, a tak by jízda touto trasou byla velice nebezpečná. Říkala si, že stejně velká škoda je i to, že korunovací neprovede sám papež. Jindřich sice s předstihem rozeslal smířlivé zprávy, ale jak se blížil se svou armá-

dou, připadalo Jeho Svatosti jako adekvátní opatření stáhnout se na jih k Monte Cassinu. Místo něj tedy obřad provede Maurice Bourdin, arcibiskup z Bragy. Snažila se potlačit své zklamání. Nebylo přece důležité, kdo obřad povede. Od této chvíle bude známá jako císařovna a královna římská.

Než se dostali k této chvíli, uběhl celý rok, ale tento rok byl velice úspěšný. Připomněla si veškeré triumfy i ta ohromná města, která přitom viděla. Krátce pobyli v paláci benátského dóžete; pak se královská společnost i se všemi nohsledy přesunula do Padovy a Mantovy, kde Jindřichova smířlivá politika přinesla své plody a získala mu věrné přívržence. V canosském hradu jej přivítali dlouhou básní, chválící jej za jeho moudrost a slitování a ji za její krásu a něžnost. Teprve když zamířili na jih, přestaly jít věci podle plánu. Ale co vůbec záleželo na tom, že papež uprchl? Až na posádku Svatoandělského hradu jim město leželo u nohou, a ona se právě měla stát císařovnou.

Na druhém břehu řeky se vydali v pěším průvodu ke Svátému Petru. Matylda užasle hleděla na jeho vysokou fasádu, ale teprve chrám uvnitř jí vyrazil dech. Dlouhá hlavní loď byla ohraničena mramorovými pilíři, z výšky štítové střechy se jí zatočila hlava a oči jí přecházely ze třpytu zlata lesknoucího se ve svitu stovek svící. Jako vyvrcholení dlouhého a komplikovaného obřadu jí na hlavu vložili korunu, která byla ještě těžší než ta, kterou měla při své první korunovaci, ale od té doby vyrostla a díky cvičení zesílila, takže teď už dokázala projít uličkou po manželově boku se vztyčenou hlavou.

Venku na ulici ji oslnilo slunce a v uších jí zalehlo z jásání davu. Zaslechla nějaké řeči o tom, že Jindřich za zajištění tak radostného přivítání zaplatil obrovské peníze, ale nevěnovala jim pozornost. Pokud to byla pravda, budiž. To vše bylo součástí boje o moc, a právě teď jej vyhrávali.

Následující týdný vyplnila rutina, na kterou už si začínala zvykat. Spolu s Jindřichem soudila spory, přijímala poselstva a udílela privilegia. Mimo to proběhla i další oslava. Jindřich zařídil sňatek své nemanželské dcery Berty s Ptolemaiem,

hrabětem tusculským, čímž posílil svou pozici v této oblasti. Matyldu tato zpráva nepřekvapila. Jindřich nebyl mezi evropskými králi jediný, kdo plodil a přiznával se k levobočkům. I její vlastní otec byl proslulý počtem svých zářezů. Synové i dcery králů, dokonce i ti zrození z „lože nemanželského“, byli stále užitečnými pěšáky v boji o moc.

Kolem letnic už byly ty nejtíživější rozpory vyřešeny, ale dohoda s papežem nebyla o nic blíž. Horko ve městě začínalo být nesnesitelné. O oslavách svátku Matylda s Jindřichem prošli v procesí od Svatého Petra až k bazilice Panny Marie Sněžné. Měli přitom na hlavách koruny, aby měšťanům připomněli, komu jsou povinováni poslušností. Když konečně došli k bazilice, cítila, jak jí po zádech stéká pot, a připadalo jí, že jí bolestí praskne hlava. Sotva vešli dovnitř, z náhlého šoku z chladného a temného interiéru se jí zatočila hlava, takže se musela natáhnout a zachytit se manželova rámě.

Poplašeně se na ni podíval. „Co se děje? Je vám něco?“

„To nic není... jen to horko. Za chvíličku budu v pořádku.“

Vzal ji za ruku a podpíral ji celou cestu až k trůnům, které pro ně byly připraveny před oltářem. Než k nim došli, vzpamatovala se. Přesto za ní později ten den přišel, právě když seděla v chladu křížové chodby kláštera, ve kterém se ubytovali.

„Bojím se o vás. Jste bledá.“

To bylo poprvé, co o ni projevil takovou starost. Dojalo ji to. „Není třeba. Bylo to jen tím horkem.“

„Dobrá, víc už se trápit nemusíte. Tohle město už mám po krk. Zítra vyrazíme na sever, zpátky do Canossy.“

Canossa byla usazena mezi vrcholky strmých útesů na úbočí Apenin. Po všem tom prachu rozpáleného Říma jim pohled na zelené horské svahy přišel vhod jako vlahý déšť nad vyprahlou zemí, a Matylda pookřála jako květina ponechaná příliš dlouho bez vody. Jindřich to zjevně cítil úplně stejně. V Římě byl čím dál tím nerudnější a vzteklejší, ale teď prohlásil, že už má těch úředních věcí až po krk a že se bude věnovat svým zálibám. A Jindřichovy záliby, to znamenalo hlavně tu jedinou – lov.

Nikoho nepřekvapilo, když vyslovila přání se k němu připojit. Už před lety, krátce po svatbě, si všimla, že dámy od dvora si často vyjíždějí s lovci, a tak při nejbližší příležitosti přikázala, aby jí osedlali poníka a aby se rytíři z její družiny připravili k jízdě. Když ji Jindřich uviděl, rozzuřil se a kategoricky jí přikázal, aby se vrátila do hradu. Matylda vzpurně počkala, až lovci odjedou, a pak přikázala svým rytířům, aby se s ní vydali za nimi. Mladíci, zklamaní z toho, že by snad mohli přijít o zábavu, váhali jen krátce. Nebylo pro ně těžké sledovat zvuk rohů a štěkot psů, takže za pár okamžiků byli lovcům v patách. Náhle se štěkot psů změnil v divoké lání, rohy zatroubily jiný signál a celá společnost se rozjela tryskem. Matylda zabořila poníkovi paty do slabin a pobídla jej za nimi. Poník byl poslušné zvíře, vzrušené hlukem a ostatními koňmi stejně jako ona, ale na to, aby udržel krok, byl příliš malý, a tak brzy zůstala daleko vzadu. Dokonce i její osobní rytíři, unesení vlastní rychlostí, se jí ztratili z dohledu. Vztekle švihla poníka po kýtě bičíkem a ten na oplátku sklonil hlavu a vyhodil zadkem, až málem vylétla ze sedla. Zvuk rohů se ztrácel kdesi v dálce. Byla sama. Pobízela poníka vpřed, ale po několika krocích si uvědomila, že zchroml. Slezla z něj, omotala si otěže kolem ruky a obrátila se, aby vrátila, odkud přišla – jenže už nevěděla, kterou cestou se dát. Ostružiní jí trhalo sukně a jakási nízká větev ji šlehla po tváři. Polykala slzy bolesti a strachu. Les byl ohromný a ona úplně ztracená.

Najednou se ozval zvuk kopyt, poplašený výkřik. Pak už Drogo seskočil z koně a vrhl se k ní.

„Má paní, odpusťte! Nikdy jsem vás neměl opustit. Prosim, řekněte, že nejste zraněná.“

Pohled v jeho očích téměř spustil slzy, které silou vůle potlačovala. Místo toho našla úlevu ve vzteku.

„Jak ses mohl opovážit odjet a nechat mě samotnou? Mohla jsem se zabít!“

„Odpusťte!“ opakoval mladý rytíř. „Vím, že nebylo správné vás opustit. Přijmu jakýkoli trest, který mi uložíte, jen řekněte, že nejste zraněná.“

„Samozřejmě, že nejsem. To ten hloupý poník. Neudrží krok. A teď je navíc chromý.“ Navzdory vši snaze slzičky zvítězily a teď jí stékaly po tvářích. „Budu muset jít zpátky pěšky.“

Zavrtěl hlavou. „Ne, paní. To určitě nemusíte. Zpátky můžete jet na mém koni.“

Podívala se na vysokého vraníka a zavrtěla hlavou. „Na něm jet nemůžu. Je moc velký.“

„Já vás povedu.“

Pochybovačně tu nabídku zvažovala. „Jsme daleko od domova. Nemůžeš celou tu cestu jít pěšky a vést mě.“

„Došel bych třeba do Jeruzaléma a zpátky, pokud bych vám tím posloužil, paní,“ odpověděl.

Podívala se na něj, napůl pobavená a napůl polichocená jeho slovy, a najednou se musela začít smát. Chvíli se tvářil zvláštně, ale pak se k jejímú smíchu připojil.

„Pokud mi to dovolíte, tak bych mohl sedět za vámi. Můj kůň nás snadno uveze oba.“

A tak se také vrátili do hradu. Bohužel pro ně – i Jindřich se musel vrátit z lovu předčasně, protože mu zchroml kůň, a tak vjel na nádvoří hned po nich. Pohled na mladou královnu s potrhanými šaty, zablácenou a s poškrábanou tváří, usazenou před Drogem a objatou jeho rukama mu přivodil záchvat vzteku. Přikázal jí, aby se vrátila do svých komnat, a pouze její slzavá přímluva zachránila Droga před tím, aby jej vyhnali, ať si hledá štěstí, kde je mu libo. I přes to všechno Jindřich poslal svého lékaře, aby ji prohlédl a ujistil se, že není vážně zraněná. Následující den ráno ji navštívil sám nejvyšší královský podkoní. Jindřich totiž dospěl k závěru, že pokud prokázala takovou touhu účastnit se jeho oblíbené kratochvíle, bude pro ni příhodnější zajistit jí správný postroj a naučit ji pořádně jezdit. Učila se rychle a brzy prokázala, že je schopnou a odvážnou jezdkyňou, takže teď byla na každé králově vyjíždce po jeho boku. Drogo se mezitím stal jejím nejoddanějším služebníkem a nikdy se od ní příliš nevzdaloval.

Dnes si tedy vyjeli s celým dvorem a brzy už byli hluboko v lese na stopě divokého kance. Stromy tu rostly hustě a stezka mezi nimi byla úzká a klikatá, takže bylo snadné ztratit jeden druhého z dohledu. Matylda se oddělila od Jindřicha a sama si klestila cestu za štěkotem psů. Cestu jí zatarasil padlý strom, ale její klisna skákala jako jelen, takže ani nezaváhala. Na druhé straně však čekal mělký dolík zarostlý ostružiním, které se kobylice omotalo kolem předních nohou. Klopýtla, udělala přemet a Matylda vylétla ze sedla. V nekonečné vteřině předtím, než dopadla na zem, se ještě stačila vyděsit myšlenkou, že klisna padne přímo na ni. Pak už byla jen temnota.

Přišla k vědomí s pocitem, že ji svírají silné ruce. Jakýsi hlas jí říkal: „Prosím, paní, proberte se! Marie, Svatá Matko, zachraň ji. Nenech ji zemřít! Paní, prosím vás, otevřete oči!“

Otevřela je. Drogovy oči se upíraly do těch jejích a ona si náhle uvědomila, jak modrou barvu mají. Stejně jako obloha, pomyslela si zmateně. Byl bledý a tvář měl zrůzněnou obavami, ale když se zavrtěla, zaslechla, jak si zřetelně oddechl.

„Bůh buď pochválen! Jste živá! Já se tak bál...“ najednou se zdál rozpačitý a uvolnil své sevření. „Odpusťte, paní...“

Natáhla ruku a popadla ho za rukáv. „Ne, nepouštěj mě. Drž mě!“

Viděla, jak si váhavě olízl rty, ale jeho sevření znovu zesílilo a zašeptal: „Nebojte se. Jsem tu. Jste v bezpečí. Bolí vás něco?“

Teprve teď se nad tou otázkou zamyslela a odpověděla: „Ne, nic mi není. Jsem jenom otřesená, alespoň myslím.“

Dívali se na sebe. Hluboko v ní se cosi pohnulo, pocit, který se vždy snažila potlačit jako hříšný, ale teď jí hříšný nepřipadal. Později si už nikdy nebyla jistá, zda ona políbila jeho nebo on ji, ale když se jeho jazyk dotkl jejího, byl jako tekutý oheň, jehož horkost jí rozpalovala celé tělo. Pak se s povzdechnutím odtáhl, oči vytřeštěné a vyděšené.

„Má paní, promiňte! Já nechtěl... Nemyslel jsem to jako neúctu...“

S trhnutím se vrátila do reality toho, co se stalo. V hlavě jí vířily myšlenky. Urazil ji? Ponížila se? Čí chyba to vlastně byla? Pustil ji z náručí a ona se vyškrábala na nohy. Zůstal na kolenou a v očích měl slzy.

„Odpusťte,“ zašeptal znovu.

Urovnala si šaty a smetla suché listí z ramene. Pak pohlédla na něj a řekla: „O tomhle už nikdy nebudeme mluvit. Nikomu to nepovíš. Rozuměl jsi?“

Úleva byla vepsána do každé linie jeho tváře. „Nikommu, má paní. Věřte mi, nikdy o tom nepromluví. Jen mi dovolu dít vám sloužit.“

Ucítla, jak se jí stáhlo hrdlo. „Co bych si bez tebe počala? Jsi můj nejvěrnější služebník... A můj nejvěrnější přítel.“

Vstal. „Tak mi dovolu být jim navždy. O nic víc nežádám.“

Přikývla, neschopna slova, a obrátila se ke svému koni, který se poklidně pásł, jako by se vůbec nic nestalo.

4

Canossa, 1117-18

V následujících dnech si Jindřichovi dvořané povšimli, že Matylda se svým povinnostem manželky věnuje s větším zaujetím než kdy jindy. Byla po jeho boku, když předsedal radě; byla s ním, když večerel a bavil své vazaly a potenciální spojence. Lichotila těm, kdo se z pýchy drželi zpátky, flirtovala s těmi, kdo váhali kvůli pochybnostem, a byla chladná k těm, kdo žádali příliš mnoho. Každé ráno chodila na mši a přijímala tělo Páně, a při zpovědi se přiznávala k tak drobným přestupkům, že jí její shovívavý zpovědník ukládal ta nejmírnější pokání. S blízcími se Vánoci byla všude, radila se s kuchaři, zaměstnávala minstrely a kejklíře, dohlížela na výzdobu hlavního sálu. Na Jindřichově dvoře se schylovalo k té nejhojnější příležitosti, kterou tato část světa v posledních letech viděla. Když muzikanti po hostině začali hrát k tanci, vedla si s takovou grácií, že z ní lidé nemohli spustit oči. Tančila s jedním lordem za druhým, ale Drogovým směrem se ani nepodívala. Pouze v soukromí svých komnat, když s ní nebyl nikdo jiný než její dvorní dámy, propadala svým myšlenkám, při nichž prázdným pohledem hleděla z okna nebo se zahleděla do knihy, aniž by byla schopna přečíst jediné slovíčko. Tyto stavy byly střídány náhlými záchvaty podrážděnosti, které občas končily v slzách.

Sotva skončilo dvanáct dní vánočních svátků, přišly zprávy z Říma a Jindřich svolal radu.

„Papež Pascal je mrtev a ti čubčí synové zvolili za jeho nástupce Jana z Gaety. Říká si Gelasius II. Vždycky podporoval ty zvlčilé biskupy, kteří se snaží připravit mne o má práva. Musím okamžitě odjet do Říma, zbavit se ho a zajistit, aby byl zvolen někdo, kdo podpoří mé nároky.“

Sotva byl Jindřich pryč, Matyldiny nálady byly proměnlivější než kdy předtím. Jednou večer, právě když se chystala do postele, si Magda při česání jejích vlasů hluboce povzdechla. Matylda zvedla oči.

„Co vás trápí? Jste nemocná?“

„Ne, paní. Myslela jsem na přítelkyni, kterou jsem mívala, když jsem byla ještě mladá.“

„A co s ní?“

„Zoufale se zamilovala do mladíka, který byl zbrojnošem jejího otce. Samozřejmě sňatek nepřipadal v úvahu. Byl mnohem méně urozený. Snažila se na něj zapomenout, ale neúspěšně. Čím víc se snažila chovat, jako by se nic nedělo, tím hůř se v hloubi srdce cítila. A také ten mladík se tajně soužil. Přišel o veškerou radost ze svých obvyklých prací a často ho plísnilo, že zanedbává své povinnosti. Jeho přátelé se začali strachovat, že snad chytil nějakou nemoc, která jej pomalu připravovala o život.“

Zvednutou rukou zastavila Magdinu ruku s hřebenem, ale znovu sklopila oči. „Co se s nimi stalo?“

„Asi bych to neměla říkat, paní, leda byste si to přála.“

„Řekni mi to.“

„Mladá paní měla věrnou služebnici, která viděla, jak se trápí, a jednou v noci přivedla onoho mladíka do její ložnice, aby mohli žár lásky vzájemně uhasit ve svém náručí.“

„Ale to byl přece hřích..., nebo ne?“

„V očích církve možná. Ale nevěřím tomu, že by to byl hřích v očích Boha. Koneckonců, cožpak právě on v nás nevložil tuto touhu a potřebu lásky? Svätý Pavel nám radí, abychom se navzájem milovali, protože Bůh je láska, nebo ne?“

„Ale tělesná láska?“ Zachvěla se.

„Bůh stvořil naše těla stejně jako naše duše. To on nám dal tyto touhy. Proč by se měla ubohá dívka nebo chlapec soužit, jen proto, že touží po pár okamžicích v něčí náručí? Pro jeptišky a kněží je snad záslužné vzdát se tělesných radostí, ale podle mně je hříchem dovolit, aby jiná lidská bytost trpěla, protože touží po troše něhy.“

Pomalou vstala ze stoličky a otočila se k posteli. „A co se stalo s tvou přítelkyní a tím mladíkem?“

„Našli v sobě převeliké zalíbení. Samozřejmě to nemohlo trvat dlouho. Otec dívky už jí vybral manžela a ona musela odejít k němu – ale řekla mi, že svého rozhodnutí nikdy nelitovala, neboť poznala čisté štěstí naplněné lásky, a to je vzpomínka, kterou může opatrovat celý svůj život.“ Když Matylda vyklouzla ze svého pláště a vklouzla do postele, dodala: „V tomto hradě je mladík podobný tomu, o kterém jsem vyprávěla. Souží se a chřadne a jeho přátelé se bojí o jeho život. Možná, paní, byste jej mohla utěšit. Mám ho za vámi poslat?“

Pohlédla starší ženě do očí a spatřila v nich povzbuzení. Touha a svědomí spolu zápasily jen chvíli. „Pošlete ho. Udělám, co budu moci, abych mu pomohla.“

Za pár okamžiků se ozvalo slabounké zaklepaní na dveře. Posadila se a přitáhla si pokrývku k bradě. Závěsy kolem postele byly roztažené a pokoj byl osvětlen září ohně a svitem hvězd zvenčí. Hlasem, který byl sotva hlasitější než šepot, zavolala: „Vstupte.“

Drogo vklouzl do pokoje jako stín a zůstal stát těsně za dveřmi. „Poslala jste pro mě, paní?“

„Doneslo se mi, že potřebujete radu a útěchu.“

„Skutečně, paní. Velice ji potřebuji.“

„Pojďte blíž. Pomohu vám, pokud budu moci.“

Pomalou přešel až k posteli. „Jsem vážně zraněn a nikdo jiný než vy nemůže to krvácení zastavit.“

„Pak se o to pokusím.“

Jeho údy byly horké a třásl se jako v horečce, ale když ucítila, jak se jeho tělo tiskne k jejímu, cosi se v ní vzdmulo jako

protržená hráz. Přitiskla ho k sobě, svými ústy vyhledala ta jeho a políbila ho tak vášnivě, až ucítila, jak jí natékají rty. Přesto se však neodtáhla. Jeho ruce putovaly po jejím těle, a když konečně polibek se vzdechnutím přerušil, bylo to, jen aby se jeho ústa přisála k jejímu ňadru. Nikdy ještě nezažila takovou touhu, takovou strašlivou potřebu, a když jeho ruka vklouzla mezi její nohy, dychtivě je rozevřela. Tentokrát necítila žádnou bolest, pouze pocit triumfu, když do ní vstoupil a když zaslechla, jak s radostným vzlykem vyvrcholil.

Potom leželi a hleděli jeden druhému v záři ohně do očí. Zašeptal: „Jsem tvůj, tělem i duší, teď i na věky věků.“

Její radost zmizela jako voda z děravé lodě. „To nesmíš říkat. Víš, že to tak nemůže být. Naše cesty se musejí rozdělit.“

Natáhl se k ní, rukou ji sevřel zátylek a jeho výraz byl náhle plný vášně. „Neříkej mi, že to bylo poprvé a naposled! Nemůžeš být tak krutá.“

„Ne! Tak jsem to nemyslela. Jenom říkám, že nemůžeme být navždy spolu. Nadejde čas...“

„A než k tomu dojde, musíme si urvat veškeré štěstí, které můžeme. To je všechno, oč žádám.“

„Ano,“ zašeptala. „Přesně to uděláme.“

V následujících týdnech k ní přicházel každou noc. V králově nepřítomnosti pro Magdu nebylo těžké propašovat ho do jejího pokoje. Existovali v živočišném stavu, v němž nebylo místo na myšlenky a skutečné byly jen smysly. Ve dne se věnovala svým povinnostem s takovou horlivostí, že nikoho ani nenapadlo, že by se cokoli změnilo, ale pohybovala se a mluvila jako automat a žila jen pro nadcházející noc. Stále chodila na mše, přijímala tělo Páně a její zpovědník stále neměl žádný důvod ji kárat. Její mysl se uzavřela před veškerými myšlenkami na budoucnost i před vším nebezpečím hrozícím její nesmrtelné duši.

Až příliš brzy přijel posel se zprávou od manžela. Jindřich byl na cestě zpátky. Se stejně nepřírozeným klidem zajistila,

aby byl hrad připraven na jeho příjezd. Seskočil z koně, políbil jí obřadně ruku a obrátil se ke svému majordomovi.

„Na zítřejší ráno svolajte zasedání rady. Musíme toho spoustu probrat.“

„Zajistil jsem zvolení Maurice Bourdana jako papeže Řehoře VIII.“ oznámil pak shromážděným šlechticům, „ale Gelasius zůstává ve Vatikánu a Řehoře mnozí nazývají vzdoropapežem. Bůh zatrat ty jejich rouhavé duše! Navíc máme i spoustu závažnějších problémů. Přišly zprávy z Německa. Biskupové kují vzpuru a muži, které jsem ponechal ve vedení, ztrácejí kontrolu. Je nutné, abych se vrátil co nejrychleji to půjde. Královna tu zůstane jako moje regentka.“

Muži kolem stolu zatajili dech. Šestnáctileté děvče dostane takovou moc! Jedinou Matyldinou myšlenkou však bylo, že Jindřich nebude bránit jejímu štěstí.

Jindřich pokračoval. „Samozřejmě bude potřebovat pomoc a radu. Filipe, jako císařský kancléř pro Itálii samozřejmě zůstanete zde. Jako pomocníka královny tu také nechám kaplana Hartmanna a v záležitostech práva a zvyků jí bude k ruce soudce Iobaldus.“

„Kdy máte v plánu odejít, můj pane?“ zeptal se jeden z dvořanů.

„Za deset dní odtěd'. O Velikonocích chci být v Aušpurku.“

Druhý den ráno Matyldu přemohla náhlá vlna nevolnosti. Magda jí přinesla umyvadlo, do kterého se vyzvracela, a pak jí otřela rty.

„Je tohle poprvé, co je vám tak špatně?“

„Ano. Nejspíš jsem včera snědla něco zkaženého.“

Magda se tvářila napjatě. „Možná. Řekněte, kdy jste měla naposledy měsíčky?“

„Měsíčky? Nevím, vždycky na to zapomenu. Ale vy byste to měla vědět.“

„Bůh mi pomáhej, měla bych to vědět! Já hloupá jsem si to měla někam zapsat.“

„Ach, už vím, kdy to bylo. Byl to den, kdy král zabil toho obrovského kance. Nebyla jsem s ním na lovu, protože mě bolelo břicho, a zlobila jsem se, že jsem o to přišla.“

„Od té doby nic? To bylo ještě předtím... předtím, než jsem k vám poprvé přivedla Droga.“

Matylda na ni zírala a svírání v útrobách teď nemělo nic společného s její předchozí nevolností. „Nemyslíte si snad...?“

„A co jiného by to mohlo být? Nejste přece tak nevinná, abyste to nechápala.“

„Jsem těhotná?“

„Bůh nám pomáhěj, ano!“

„Ale já nemůžu... Co mám dělat? Nemůžu mít dítě!“

„Myslete. Spala jste se svým mužem?“

„Ne! Od našeho sňatku. To přece víte.“

„Takže se s ním musíte vyspat dřív, než odjede do Německa.“

„Spát s Jindřichem? To nemůžu.“

„Musíte. Odjíždí. Kdo ví, kdy ho znovu uvidíte. Můžeme říct, že se dítě narodilo dříve. Nepozná rozdíl.“

„Ale já s ním nedokážu spát.“ Teď už usedavě plakala.

Magda ji popadla za ramena a zatřásla s ní. „Pokud si ceníte svého života, tak to uděláte. A nejen toho svého. Copak si myslíte, že pokud by pravda vyšla najevo, nechali by Droga žít? Nebo mě?“

Hleděla starší ženě do očí. „Ale jak mám zařídit, aby se se mnou vyspal? Nikdy za mnou nechodí.“

Magdino sevření povolilo a ona poklekla, aby mohla své paní pohlédnout zpřímá do očí. „Pokud mu dáte najevo, že si to přejete, přijde velice rád. Dobře víte, jakou moc máte nad muži. Drogo není jediný, kdo by dal půlku svého jmění, jen aby s vámi mohl ulehnout. Viděla jsem, jak se na muže smějete, flirtujete a přitahujete je.“

„Ale to nic neznamená!“

„Pro vás možná ne. Ale použijte tyto dovednosti na krále a bude stejně okouzlen jako oni.“

„Doktoři mu řekli, že by se mnou neměl spát a spěchat na mě. Říkali, že jsem na dítě ještě příliš mladá.“

„Ale teď už příliš mladá nejste. Církev říká, že žena má vůči muži povinnosti, a on vůči ní. Řekněte králi, jak vás trápí, že jste tyto povinnosti nenaplnila. Touží po dědici. Nebude váhat.“

Znovu ucítila, jak se jí zvedá žaludek. „Ale dovolit mu, aby se mě dotkl..., aby se mnou dělal ty věci...“

Magda vstala a zahleděla se na ni téměř s pohrdáním. „Myslíte si snad, že jste jediná žena, která musí zavřít oči a zatnout zuby? Zažila jste krásu lásky, a teď je čas za to zaplatit.“

„A co Drogo? Co mu mám říct?“

„Řekněte mu, že je po všem. Teď už musíte být ženou – a královnou.“

Ten večer u večeře se skláněla k Jindřichovi, krmila ho vybranými sousty ze svého talíře, dotýkala se jeho ruky a šeptala mu do ucha. Něco vypil, ale nebyl opilý. Zpočátku vypadal pobaveně; pak se mu v očích objevil jiný výraz, směsice chťiče a podezření. Přitáhl si ji k sobě a zašeptal: „Jakoupak hru to hraje? Co ode mě chcete?“

Přinutila se pohlédnout mu do očí a usmát se; pak sklopila oči v předstíraném zahanbení. „Můj pane, bojím se, že pokud vám řeknu, co mám na mysli, budete mě mít za drzou nestoudnici.“

„Mluvte.“

Připravila si předem, co mu řekne. Zhluboka se nadechla a přiměla se pokračovat. „Přemýšlela jsem. Od našeho sňatku už uběhla čtyři léta. Celou tu dobu jste byl ten nejněžnější a nejchápavější manžel. Nežádal jste ode mne ty povinnosti, kterými je manželka povinována manželovi. Ale teď mne trápí svědomí. Církev nás učí, že mezi mužem a ženou existují manželské povinnosti. Věřím, že je načase, abych je začala plnit.“

Vzal ji za bradu a přiměl ji, aby se na něj podívala. „Je to vaše vlastní přání, nebo vás k tomu přiměl nějaký kněz?“

Polkla a s námahou odpověděla: „Je to mé vlastní přání, sire.“

„Pak vaše přání splním.“ K jejímu překvapení ji popadl za ruku a pomohl jí vstát. V celé velké síni utichl hovor a muži

zmateně vstávali. Bylo proti všem zvyklostem, aby král odešel uprostřed hostiny.

Mávnutím ruky je vrátil zpět na místa. „Jezte, přátelé, pijte a bavte se. Volají mne důležitější záležitosti.“

Téměř ji vyvlekl ze síně a pak nahoru do jeho vlastní ložnice. Jeho panoši jim byli v patách, připraveni postarat se o každou jeho potřebu, ale propustil je a obrátil se k ní.

„Takže jste konečně začala chápat, že jako žena máte povinnosti stejně jako královna. Podíváme se, jak dobře je dokážete splnit.“

Na tohle se připravila. Nesmí vypadat příliš nedočkavě. Musí uvěřit, že je stále ještě nezkušená. Přitom ale musí zajistit, aby celý akt došel naplnění. Pokud by měl dojem, že nemá zájem, mohl by se stále ještě rozhodnout, že si větší rozkoš dokáže najít někde jinde. Když jeho prsty zápasily s tkanicemi jejích šatů, nebylo pro ni obtížné předstírat rozpaký, a když ji svlékl až po pás, zakryla si ňadra rukama v obranném gestu, které si vyložil jako cudné.

„No tak, není třeba se stydět. Jsme přece muž a žena. Takový stud mezi námi nemá místo.“

Popadl ji do náruče, odnesl ji do postele a pak už nebylo třeba nic předstírat, protože byl zcela zaslepen. Nebyl tak brutální, jak si pamatovala, ale také se na rozdíl od Droga neobtěžoval zajistit, aby byla před vniknutím vzrušená. Své bolestné vydechnutí nehrála, ale naštěstí rychle dospěl k vyvrcholení. Když bylo po všem, místo aby se odvalil a vstal, nadzvedl se nad ni na loktech a pohlédl jí do tváře.

„Tak, má královno, teď jsme skutečně jedno tělo. Na dnešní den jsem dlouho čekal. Jen je škoda, že máme jen pár dní a pak vás musím opustit.“

„Ano,“ odpověděla mu bez dechu, „to je škoda. Ale alespoň mi tu můžete zanechat trvalou památku.“

Hlasitě se zasmál. „Dej bůh, aby to byla pravda! Ale bojím se, že jediná noc nebude stačit.“

Nebyla to však jen jedna noc. Přicházel do její postele den za dnem, dokud nezačala předstírat vyčerpání. Požádala jej